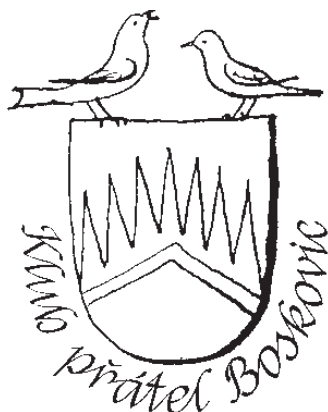

Vlastivědné listy Boskovicka

Číslo 2
červen 2009
ročník 17 (22)

Zprávy z Klubu přátel

Výtvarná soutěž Jsou Boskovice zdravým městem?

Klub přátel ve spolupráci s profesorkou Čadovou ze Střední pedagogické školy vyhlásil pro mládež výtvarnou soutěž na téma „Jsou Boskovice zdravým městem?“. Do soutěže bylo přihlášeno 65 prací, které byly rozděleny do 3 věkových kategorií a vyhodnoceny porotou složenou s odborných pedagogů a zástupce KPB. Přihlášené práce budou vystaveny v Galerii Otakara Kubina. Vernisáž se koná v úterý 23. června 2009. Plakátek je na jiném místě VLB.

Klub přátel děkuje především panu ing. Bařinkovi za umožnění uspořádat výstavku prací v tak exkluzivním prostředí galerie.

Zveme Vás všechny, přijďte podpořit soutěžící svou přítomností na vernisáži.

Vlastivědný zájezd do Pardubic

Podle plánu práce jsme uspořádali poznávací zájezd do Pardubic. Zúčastnilo se celkem 18 členů a příznivců. Hodnocení zájezdu v samostatném článku.

Na podzim připravujeme poznávací zájezd vlakem do Poličky, města Bohuslava Martinů.

Vydávání VLB

Vydávání Vlastivědných listů Boskovicka stále naráží na úbytek dopisovatelů. Víme, že v jednotlivých obcích našeho regionu je mnoho zajímavých věcí, se kterými by bylo zajímavé seznámit ostatní obyvatele a občany. Nechce to nic jiného, než vzít papír a propisku, napsat o tom a poslat na naši adresu Klub přátel Boskovic, Plackova 23, 680 01 Boskovice, nebo e-mailem na adresu jiri.busina@seznam.cz. My již příspěvek

Prezident T. G. Masaryk v Boskovicích

Dne 16. června 12009 uplyne 80 let od návštěvy prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka v Boskovicích. O slavnostní náladě a průběhu návštěvy napsal tehdejší neodvislý krajinský list Naše zájmy: Vzácná návštěva.

V neděli 16. června 1929 od půl desáté hodiny, kdy slavnostní fanfáry z ochozu radniční věže boskovské protály jasný a svěží vzduch, vydatnou sobotní bouřkou ještě nadýchaný, slavice vjezd pana prezidenta republiky do Boskovic, prožívalo toto město i s rozlehlým svým krajem hodinu jedinečného vzrušení a nadšení. Celé město a zvláště ulice, jimiž pan prezident s družinou projížděl, především pak náměstí, vyšňořeno bylo nákladem soukromým i ochotou obce způsobem v historii našeho města dosud nezaznamenaným. Samá zeleň, brány, stožáry, samá vlajka, prapory a praporky, hýřivá barevná i květinová výzdoba. Na náměstí moře lidstva, dětí, mužů, žen. V něm rudé, modré, bílé ostrovy jednot a krojů. Před radnicí pod lipami tribuna, nad ní na dva tisíce dětí a tři sta studentů, pod ní okresní a městské zastupitelstvo, zástupci státních úřadů, škol, duchovenstva a korporací. Okna vyzdobených domů na náměstí přepnena, na střechách, ve vikýřích a na římsách vysoko ve vzduchu živé postavy, až se diváků dech táji.

A už svižným tempem vjíždějí gotickou branou od kostela na náměstí auta. Z jednoho z nich vyhoupne se známá stíhlá postava. Míří k tribuně, na níž sta-

ne, zdřavena tisíci vzrušenými pozdravy, pohyby rukou, máváním šátků a klobouků. Pojednou ticho. Okresní hejtman zdraví pana prezidenta za okres, mluví stručně a věcně, lidsky. Starosta města vítá pana prezidenta do města starobylé kultury, upozorňuje na skupinový vodovod a děkuje jménem všeho občanstva za poskytnutí prožitku šťastných chvil po boku prezidentové, jehož památka žítí bude v pamětních knihách i potomstva. To za okresní zastupitelstvo, za starostenské sbory všech tří okresů, za legionáře, za boskovické židovské ghetto. Za školní mládež milá holčička Libuška. Panu prezidentu vyřizují tu řečníci srdečnou oddanost korporací, lásku a úctu lidu našeho kraje a zvláště svou osobní. Vždyť více než slova mluví tu jejich čistý a oddaný pohled. A pan prezident, dobrý znatel duše, se v této přichylnosti a téměř dětině důvěřivosti rozjasňuje, jihně, rozehrívá. Svým jedinečným způsobem, slovem lidu tak srozumitelným děkuje, poučuje, přeje všem. Když pohovoří s okolím a vyslechne sbor „Vzhůru již hlavu, národe!“, tak precizně a nadšeně sokolským sborem zpívaný, ubírá se „taticek“ mezi děti a tam způsobem vpravdě otcovským, usměvavým a žertovným s dětmi se polaskav, uchyluje se k autu, do něhož usedá po tolika dalších pozdravech na rozloučenou a stiskích oddaných rukou. Za chvíli propouští drahého hosta třetí brána na jiné straně města směrem k Jevíčku. Náměstí se jen

pomalů prázdní, spolky odcházejí, starosta ukazuje na tribuně podpis prezidentův v pamětní knize města. Závědíme městům, která teprve se radují na zájezd, zatím co my už jen teskníme.

Napsal Prof. Vl. Březík.

Pozdravný projev starosty města Boskovic, odb. učitele Pavla Šlahůnka:

„Milovaný pane presidente!
Vítám Vás jménem všeho obyvatelstva co nejsrdčněji a nejradostněji ve staroslavných Boskovicích. Přijal jste laskavě naše pozvání a dopřál jste nám tak nesmírné radosti a cti. Ty desetitisíce láskou a vděčností zářící oči, ty srdečné a nadšené pozdravy, které provázejí každý Váš krok, to všeobecné pohnutí, mluví jistě nejvýrazněji a nejprůhlavěji o tom, jak Vás máme všichni neskonale rádi a jak jsme nevýslovně šťastni, že můžeme Vás dnes v našem městě a kraji vidět, vítati a Vám za vše projevovati svou bezmeznou vděčnost, úctu a lásku. Budiž pozhledna tato nezapomenutelná, historická chvíle.“

Milovaný pane presidente! Jste dnes v kraji staré kultury a ve starobylém městě. Nemůžeme se Vám však chlubití svými pamětihodnostmi a proslavenými lidmi. Ale jednoho z našich vynikajících rodáků Vám přece připomeneme. Spisovatel Karel Čapek ve svých rozhovorech s Vámi uváděl, jak dosud vzpomínáte pěkně na vlasteneckého Čecha, vídeňského Bilka, ředitele výchovného ústavu. Tato Vaše vzpomínka nás obzvláště velice těší, neboť se Vám můžeme pochlubití, že Petr Bilka je náš boskovický rodák a čestný občan. Rádi bychom Vás též laskavě upozornili, milovaný pane presidente, na velmi důležitý úkol, na který se chystá náš kraj a naše město. Pracujeme na zřízení skupinového vodovodu z Velkých Opatovic, který by celému kraji a našemu městu dodával potřebnou pitnou zdravou vodu. Tím bude znemožněn vznik tyfových epidemií, náš krásný kraj navštěvujících a přivodíme tak ozdravení zdejšího města a kraje.

Ke konci děkuji ještě jednou, milovaný pane presidente, jménem všeho občanstva za to veliké štěstí, že nám bylo dopřáno prožítí těchto několik nezapomenutelných chvil ve Vaší přítomnosti a blízkosti, v blízkosti největšího buditele a vůdce a osvoboditele našeho československého národa a milované hlavy naší drahé republiky. Zvěčňme tuto šťastnou a nezapomenutelnou chvíli ve svých srdcích a hlavách, ve svých pamětních knihách pro potomstvo, a také snad důstojným památníkem na místě, na kterém dnes vidíme, zdravíme a vítáme největšího syna československého národa.

Budte nám, milovaný pane presidente, ještě dlouho ve zdraví a spokojenosti zachováni.“

přepíšeme a dáme do VLB.

Někdy stačí navštívit obecní úřad, zalistovat kronikou obce a vypsat nějakou zajímavost z historie. Proto prosíme. Neváhejte, odhodte stud a napište. Předem děkujeme.

Výzva

Obracíme se na občany našeho regionu, kteří mají fotografie, plakáty, letáky a podobné materiály z období listopadové revoluce, z činnosti občanského fóra a podobně, aby nám je zapůjčili pro připravovanou výstavku, kterou připravuje Muzeum Boskovicka. Materiály budou ofoceny a vráceny majiteli. Je velká škoda, že tak nedávná historie naší vlasti a oblasti regionu Boskovicka není zmapována a zdokumentována. Pomozte, kdo můžete, zmapovat tento úsek našich dějin.

Návštěva Pardubic

Na úterý 28. dubna t. r. výbor KPB připravil pro své členy poznávací zájezd. Na základě dohody na členské schůzi to byla cesta do Pardubic. S tamním Klubem přátel Pardubicka si totiž už delší dobu vyměňujeme materiály, které vydáváme. Zatím ale k vzájemné návštěvě nedošlo. Chtěli jsme se právě touto návštěvou dozvědět o Klubu v Pardubicích ještě víc, porovnat naše aktivity a vyměnit si poznatky z organizování akcí.

Na zájezd nás odjelo osmnáct. V Pardubicích na nás v jejich kanceláři čekal jednatel Klubu Jiří Paleček, který nás pak zavedl do krásného starobylého Evropského domu na historickém náměstí. Tam proběhla neformální beseda, kde jsme se dozvěděli spoustu zajímavostí z historie Pardubic i existence Klubu. Ten má v současném téměř stotisícovém městě asi tisíc členů. Procentuálně jsme na tom skoro stejně.

Mají svoji vlastní kancelář, pořádají velké množství nejrůznějších akcí. Od přednášek s různou tematikou po posezení pro seniory, ale i akce sportovní a kulturní. Po besedě, kdy jsme pro Klub předali některé naše tiskoviny – knihy, pohlednice apod., nás pan Paleček provedl po historickém náměstí a přilehlými uličkami. Součástí byla také prohlídka kostela. Výklad byl obsáhlý a zajímavý. Velmi překvapení jsme také byli nad úžasnou čistotou a pořádkem v celém centru města.

Po obědě jsme se společně vydali na návštěvu zámku. Přivítalo nás několik pávů, ale nejzajímavější byl páv „albin“ s nádhernou korunkou na hlavě. Budova zámku je velice pěkná, zajímavá, s množstvím různých prohlídek. My jsme si vybrali dvě výstavy – Staré hračky a Staré pohlednice. Hračky jsme si prohlíželi s úžasem nad nápady, provedením, jejich funkcí a vzhledem. Mezi starými pohlednicemi jsme zase našli i ty z Boskovic, Protivanova, Sloupu, Křtin, Černé Hory. No a pak už zbývalo jen volno na kávu nebo drobné nákupy a cesta domů. Poznali jsme za ten den zase něco nového a protože nám prálo počasí a i vlaky jely na čas, vrátili jsme večer domů spokojeni.

Na podzim se snad opět vydáme na další výlet, tentokrát do Políčky.

Eva Šmětková

Antonín Trapl a Městská hudba v Boskovicích

Po odchodu kapelníka Václava Vačkáře z Boskovic byl na místo kapelníka Městské hudby přijat Václav Sak. Muzikanti však brzy poznali, co ve Vačkářovi ztratili. Mimo toho, že Sak byl vynikající křídlovák, neměl téměř žádnou z Vačkářových ctností. Vedl bohémský život a proto měl neustále málo peněz. Stávalo se, že muzikanti museli se u něho domáhat, aby jim vyplatil honoráře. Působení pana Saka však v Boskovicích nemělo dlouhého trvání, neboť v srpnu 1914 začala první světová válka a většina členů městské

Koncem července v r. 1921 uspořádala odbočka Odborového svazu hudebníků koncert na náměstí. Tehdy pod vedením Ant. Trapla hrálo přes 60 muzikantů.

Kapelník Ant. Trapl se hudbě velmi věnoval, ukázalo se po krátké době, že je dobrým žákem Vačkářovým. Měl také zkušenosti z doby, kdy hrával ve vojenských kapelách. Všichni muzikanti si ho velice vážili a kapelník Trapl dokázal, že kapela brzy slavila svoje úspěchy. Spolu s Frant. Volfem ml. doplnili notový archiv celou řadu dalších skladeb, které hrávali

Jaroslava Kovaříková

hru na dechové nástroje a tam bylo velmi málo vytrvalých. Hudbu provozoval jen mimo svoje zaměstnání. Hudba mu byla nadevše a věnoval ji veškerý volný čas.

V kapele byla celá řada dobrých muzikantů. Volfovi – otec František a syn Jarda – klarinetisté, syn František hrával na křídlovku, později byl basista. A jeho synek, už jako školák zastával místo malého bubeníka. Bratři Sedlákoví – jeden křídlovák, druhý baskříd-

Na fotografii z r. 1929.

3 ležící: Jarda Lebiš, Slávek Šméral, Růžička. Sedící: Hrazdila Al., Vladík Karel, Jalový Otto, Otujský Petr, Chlup Jindřich, Ondroušek Alfons, Trapl Antonín, Javůrek Fr., Volf Frant. st., Látal Frant., Selinger Josef, Procházka Otakar. Stojící řada: Hájek Frant., Köhler Rudolf, Hausman Jan, Kvapilík, Vlach Ferd., Trapl Frant., Štrajtr Frant., Kovář Josef, Vlach Alois, Učeň Karel, Šméral Boh., Ondroušek, Juřek Jaroslav, Kalous Frant. Stojící horní: Volf Fr., Havránek Josef, Kozel Jakub, Kameník Jaroslav, Mandl Frant., Řehořek Bohuslav, Fabiánek Karel, Andrlík Josef, Janík Josef, Učeň Eda, Chlup Leopold., Vorba Frant., Korec Vincenc, Havrda R. 2 kluci u bubnu: Chlup a Růžička. Celkem 45 osob.

hudby musela narukovat. Zůstalo jen několik nevojáků. Ochotníci z Katolického domu hrávali dosti často různá divadelní představení a tenkrát bylo zvykem, že před představením a o přestávkách hrávala hudba. A tak tady několik muzikantů hrávalo pod vedením Emila Konečného. Bylo jich tenkrát jen šest. Konečný – housle, Fabiánek st. klarinet, Fabiánek ml. flétna, Frant. Trapl 2. housle, Gustav Šméral – klarinet a Jan Šterc basa. Tak muzikanti přečkali válku, než se ostatní muzikanti z války vrátili. Kupodivu, vrátila se většina. Zpočátku vedl ještě muzikanty Emil Konečný a to až do šťastného okamžiku, kdy se z vojny vrátil Antonín Trapl. Domů se sice z války vrátil v r. 1918, ale nastoupil ještě vojenskou službu jako Čsl. dobrovolník a to až do 6. 10. 1919. A městská hudba byla opět pod vedením Antonína Trapla jako kapelníka vzkrísena. Potřebné nástroje i kroje byly v opatrování města, muzikanti se opět do kapely vraceli a v roce 1920 již hrálo více jak 20 muzikantů. Z Traplovy iniciativy byla také v Boskovicích založena i odbočka Odborového svazu hudebníků Čs, jejímž předsedou byl v Praze Václav Vačkář, který byl nazýván tátou československých hudebníků. Předsedou boskovické odbočky se stal Antonín Trapl. Členy byli i muzikanti z okolí.

na vojné a Antonín Trapl složil také velké množství vlastních skladeb. Tak jako Vačkář, musel i Trapl odehrát většinu sol na křídlovku při dirigování. Po nějakém čase si vycvičil dobrého křídlováka Frant. Látau, který byl také dobrým sólistou. Postupně se nacvičily a hrály skladby z doby Vačkářovy, ale i skladby obtížnější. Pan kapelník Trapl byl v nácviu skladeb velmi důsledný. Po celý rok se zkoušelo dvakrát týdně. V polovině třicátých let byla městská kapela tak sehraná, že se hrávaly promenádní koncerty každý čtvrtek večer a v neděli dopoledne. Na programu kromě pochodů byly také různé přehráhy, jako Suppého Bandité, Piková dáma, Básník a sedlák, Krásná Galathea, Fučíkova Marinarella. Dále hrávali koncertní valčíky a velké úspěchy slavila kapela když hrála skladby z opery Carmen, Netopýr a zvláště oceněny byly publikem skladby z Prodané nevěsty. Trapl byl vynikajícím instrumentátor a sám rozepsal celou řadu skladeb nebo i tehdejších slágrů, z nichž pak sestavoval pro koncerty program.

Antonín Trapl, jako městský kapelník dostával od města nějaký symbolický plat. Jinak byl odkázán na příjmy z hraní. Také vyučoval nové žáky, ale z toho vyučování mnoho nezískal, neboť učil jen

lovák. Javůrek esklarinetista, klarinetista V. Kalina, který hrával výborně sólo v přehráhách k operě Orfeus v podsvětí. Nemůžeme zapomenout na 2. klarinetistu Jindřicha Chlupa, všeobecně nazývaného Hondřa, který byl velkým šprýmarem a spolu s hornistou J. Hausmanem obveselovali celou kapelu. Že může být i vynikající hráč na velký buben, zvláště, když tluč sám i činely, to ocenil jen zkušený hudebník a takovým byl v Traplově kapele Franta Kalous. Časem došlo k tomu, že se sloučila s městskou kapelou i Orelská hudba, kterou vedl Frant. Vladík. Kapela tak získala několik dobrých hudebníků, zejména Otta Procházku, Karla Vladíka, Otta Jalového, Josefa Kováře a Jana Juřeka. Otta Procházka byl později prvním pozounistou s tahovým pozounem v Boskovicích.

Také Traplova kapela se stávala velmi oceňovanou a to nejen v Boskovicích a okolí, ale hrávala i ve vzdálenějších místech. Vystupovala v Trnávce, na výstavě v Jevíčku, v Blansku, na sjezdu Agrární strany v Brně a na sjezdu živnostníků v Olomouci. Doma v Boskovicích účinkovala na představeních ochotnického divadla v sokolovně, kde se odehrála celá řada operet, jako na příklad Na tý louce zelený, Nedbalova Polská krev, Kalmá-

Antonín Trapl a Městská hudba v Boskovicích

nova Hraběnka Marica.

Pod vedením kapelníka Antonína Trapla prožívali muzikanti krásné chvíle v městské kapele, svého kapelníka milovali a velice si svého kapelníka za jeho obětavost a lásku k hudbě vážili. Vždyť toho pro jejich kapelu tolik dokázal. Kapelník Trapl jejich kolektiv stmelil a pod jeho taktovkou dosáhli muzikanti uznání daleko za hranicemi Boskovic.

Antonín Trapl se narodil v Boskovicích 8. června 1890 jako syn městského strážníka. Po vchození obecné školy měl touhu učit se mechanikem nebo podobnému povolání, ale jeho tatínek, ve snaze, aby měl lepší život než on sám, dal jej studovat na gymnázium. Tatínek to jistě myslel dobře, ale mladý Antonín Trapl měl k učení na gymnáziu velký odpor a brzy studování zanechal. Šel se učit do obchodu se strižním zbožím. Na to, aby po vyučení si pořídil vlastní obchod nebyly peníze a protože už tenkrát měl v srdci lásku k muzice, šel tam, kam ho touha a schopnosti vedly a to k vojenské hudbě. Sloužil v Uhrách u pěšího pluku v Míškovci od r. 1908 až do r. 1910. Po návratu do civilu a do Boskovic našel zaměstnání u fy. Eisler v Boskovicích. V roce 1912 odchází spolu s Václavem Vačkářem k městské hudbě do Krakova, kde byl do r. 1913. Krátkou dobu vyučoval soukromně hudbu a v r. 1914, tehdy již ženatý, narukoval do první světové války. Domů se vrátil v r. 1918 a ještě v tomto roce nastoupil vojenskou službu do Československé armády. Vrátil se o rok později. Po návratu domů byl nezaměstnaný. To již měl dvě děti. V roce 1920 nastoupil jako prodáváč ve spolku Vzájemnost - Včela do roku 1923, pak byl zaměstnán jako skladník u oděvní fy. Fabiánek, kde setrval jen rok a pro nedostatek práce byl propuštěn. V té době měl již tři děti.

Nemohl sehnat další zaměstnání, výdělek z opisování a instrumentování hudebnin byl malý a pro rodinu to bylo těžké období. Podařilo se mu sehnat práci v továrně Bosko. Přesto, že ho majitel málo platil a věděl, že jej nenechal ani pojistit mčel, aby tuto práci neztratil, obával se propuštění a tím ztráty existence. Nejdříve zde pracoval jako skladník, později jako expedient a korespondent. A v této továrně byl až do konce roku 1946, kdy přešel do železářského podniku Eisler.

Antonín Trapl měl se svoji první manželkou Terezii tři děti. Nejstarší byla dcera Františka (1909), syn Antonín (1912) a dcera Zdenka (1919). Když bylo manželce Terezii 35 roků, zemřela. Děti byly ještě velmi malé a tak se znovu oženil. Jeho druhá žena se jmenovala Eliška.

Zaměstnání, rodina a hudba. To byla náplň Traplova života. Muzika, jeho kapela, nové skladby do kterých dával svoji lásku, aby potěšil svoje posluchače. A lidé svého kapelníka měli rádi. Všechny oslavy, slavnosti, průvody - to všechno bylo s Traplovou muzikou. Pokračoval v tradici, kterou zavedl V. Vačkář a na 1. máje brzy ráno prošla jeho kapela Boskovicemi. Tím pozval lidi do průvodu a navodil veselou náladu. Ani stavění a kácení máje na Mazurii by bez Traplovy muziky nebylo tak působivé, jak bývalo, vždyť za velké účasti boskovické veřejnosti. „Tam na Bělé u potoka má pan Přikryl hospodu, chodijó tam Mazuráci, dělajó mu vostudu.....“ Tak zněla Mazurácká hymna, kterou pro Mazuráky složil pan Trapl. Věk si ji staří Mazuráci zpívají dodnes. Smutný 1. máj byl v roce 1950. To již boskovická kapela hrála bez svého milovaného kapelníka. 15. dubna se jako blesk rozletěla Boskovicemi smutná zpráva a zarmoutila všechny boskováky.

Pan kapelník městské hudby Antonín Trapl zemřel. Všichni věděli, hlavně jeho muzikanti, že je to ztráta nenahraditelná. Drahé srdce, které nikomu neublížilo, dotlouklo. Tak stálo na smutečním oznámení, že odesel Antonín Trapl, kapelník městské hudby a hudební skladatel. To byl den, kdy poprvé všechny zarmoutil. I jeho předchůdce Václav Vačkář byl velmi nešťastný nad tím, že musel být účastníkem na jeho pohřbu.

Po jeho smrti za nějaký čas vlastně zanikla i ta dobrá a do širokého okolí známá boskovická kapela. Přispěl k tomu zejména názor, že není potřeba kapelníka, že jim může být kterýkoliv člen hudby. Ale pravda je, že každá kapela je taková, jaký je její kapelník. A musí své kapele a hudbě věnovat hodně svého času. O co víc se pan kapelník Trapl staral o muziku, o to méně myslel a pečoval o svoje zdraví. A tak se stalo, že hudbě obětoval i svoje srdce.

Ještě nějaký čas zahajoval místní rozhlas svoje vysílání znělkou Ten boskovský lesíček.... písničkou, kterou pro své posluchače složil kapelník Trapl. A ještě je dost pamětníků, kteří si na něj rádi vzpomenou.

Děti Antonína Trapla jeho hudební nadání nepodědily. Hudební nadání se projevilo až u vnuka jeho syna Antonína, u jeho pravnuka Antonína Mühlhansla, který je profesionálním hudebníkem. Je členem Saxofonového kvarteta Bohemia, které slaví úspěchy na mnoha významných mezinárodních festivalech. A posledním milým překvapením v rodině byl úspěch 10letého Tomáše Moslera v celostátní soutěži ZUŠ ve hře na dechové nástroje. Tomášek je prapravnukem kapelníka Trapla, s klarinetem prý si dobře rozumí. A tak možná za pár roků o něm ještě uslyšíme.

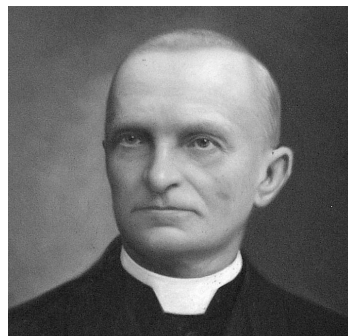
Zveme Vás na výstavu žákovských a studentských prací na téma

Jsou Boskovice zdravým městem?

v Galerii Otakara Kubína, na Masarykově nám. v Boskovicích. Vernisáž s vyhodnocením soutěže se koná v úterý 23. června 2009 ve 14.00 hod. Výstava potrvá do 28. června 2009.

Těšíme se na Vaši účast!

100. výročí narození Aloise Slováka

* 1. 8. 1859 Boskovice
+ 23. 3. 1930 Brno

Alois Slovák byl synem Eduarda Slováka, majitele kožešnické firmy v Brněnské ulici (dnešní Komenského ul.), a Marie roz. Randulové, dcery předního boskovického měšťana. Dětství prožil v Boskovicích, navštěvoval zde obecnou školu, poté studoval na Slovanském gymnáziu v Brně, kde byli jeho učiteli mj. František Bartoš, historik Václav Royt a Antonín Vašek, otec básníka Petra Bezruče. Zde maturoval 5. července 1878 s vyznamenáním a po studiu teologie v brněnském bohosloveckém ústavu byl 10. září 1882 vysvěcen na kněze.

Krátce byl kaplanem v Ivančicích a v Brně u sv. Petra a Pavla, později působil jako pedagog, nejdříve na české reálce v Brně, a kazatel v jezuitském kostele a oboje toto jeho působení vedlo posluchače k národnímu uvědomění, svými kázáními si získal velké a pozoruhodné publikum.

Přiveden svým zájmem o historii k dějinám brněnského okolí a zvláště o bitvu tří císařů u Slavkova inicioval stavbu památníku – Mohyly míru na Prateckém kopci. Ke své motivaci řekl: „Nezúčastnil jsem se... akce na postavení mohyly na slavkovském bojišti, abych oslavoval památku velkého Francouze Napoleona, před kterým se ovšem skláním, ale protože chtěl jsem zejména, aby mohyla ta byla mohylou míru a lásky, aby připomínala lidstvu hrůzu válek.“

Alois Slovák byl pochován na boskovickém hřbitově u kostelíka Všechny svatých, dnes zrušeném, jeho náhrobek zde zůstal zachovaný.

Jeho životopisec napsal: „Slovák se ... stal důstojným pokračovatelem jiného boskovického rodáka Petra Bílky. Vlastenec, lidumil a humanista přesvědčením byl nejlepším vychovatelem svých žáků, kteří v něm měli příklad, oporu i vzor.“

Jen na krátký čas se odkryl pohled na boskovickou synagogu od východu.

80 let od úmrtí Ferdinanda Prchala

Jiří Bušina

11. srpna 1929 boskovická veřejnost vyprovodila k poslednímu odpočinku významnou osobnost Boskovic, ředitele Ferdinanda Prchala. Jmenovaný působil v Boskovicích od roku 1882 jako učitel, od roku 1909 jako řídící učitel dívčí školy obecné. Věnoval se povolání učitelského, v němž působil více jak 40 let.

Svoji učitelskou dráhu, po dokončení studií v Brně, začínal ve Spešově, pak v Újezdě u Blanska, odkud přešel na školu do Boskovic. Vedle své práce pedagogické se velmi aktivně zapojil do života spolkového. Byl v mnoha spolcích nejen členem, ale i spolehlivým funkcionářem. Svou milou povahou si brzy získal důvěru všeho obyvatelstva. Byl příkladem člověka, který měl zájem o potřeby veřejnosti a vždy přiložil ruce k dílu, kde bylo potřeba poctivě a opravdově práce.

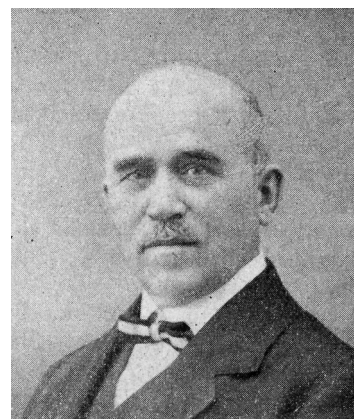
Byl v prvních řadách těch, kteří se snažili povznést jak kulturní, tak hospodářský rozvoj Boskovic.

Pracoval cílevědomě ve škole, která mu byla světena a současně se staral o povznesení školství živnostenského. Na živnostenských školách pokračovacích působil více jak 40 roků. Jeho přičiněním rozkvetlo pokračovací školství u nás, takže se v té době řadilo mezi přední školy na Moravě.

Spolupůsobil při zřízení mateřské školy a byl jmenován obecní radou jejím správcem. Při založení tělocvičné jednoty Sokol se stal členem výboru a zůstal jím až do své smrti. Velmi aktivně se také zapojil do čtenářsko-pěveckého spolku Velen, nechyběl v kroužku spoluobčanů, kteří vydávali časopis „Malá Haná“. Dál ve spolku „Obecná knihov-

na“, kde byl v posledních letech života předsedou a horlivě se staral o zvelební knihovny. Ferdinand Prchal si bedlivě všiml poměrů ve městě a kde bylo třeba, rád a s ochotou se zapojoval do práce. Na příklad v Siročím spolku byl u jeho založení, působil v něm od roku 1911 jako pokladník, zapojil se i do činnosti Okresní péče o mládež, kde bylo třeba zvláště rozvázného pokladníka v letech, kdy byl budován Dětský domov na Smetanově ulici. A tak by bylo možné vyjmenovávat řadu dalších činností, kterým se se zápletem jemu vlastním věnoval. Svoji milou povahou a vytrvalou a poctivou prací se zapsal do srdcí všech obyvatel, kteří svou ohromnou účastí při pohřbu a posledním rozloučení projevíli úctu a uznání jeho životnímu dílu.

Pokládáme za správné připomínati

tak vzácné osobnosti, které se svou prací a celým svým životem zapsali do historie Boskovic.

Významné osobnosti boskovického divadla

Jiří Bušina

Chtěl bych dnes vzpomenout na dvě významné osobnosti boskovického ochotnického divadla, které nezasloužily, každá v jiné době o jeho významný rozvoj.

Prvním z nich je

František Tichý,

učitel chlapecké školy v Boskovicích, který by se 31. srpna letošního roku dožil 160 let.

Svá učitelská studia ukončil v Brně. Od 1. října 1867 nastoupil na místo podučitele ve Svitávce, kde působil až do 25. března 1872. Ze Svitávky se dostal do Boskovic, také na místo podučitele. V roce 1873 byl zemskou školní radou jmenován učitelem ve Veverské Bítýšce, kde působil jeden rok. Dnem 1. ledna 1875 nastupuje na učitelské místo ve svém rodišti – v Boskovicích.

V kronice Obecné školy chlapecké je psáno: „Zde stále účinkuje se vši pilností jak na vzdělávání, tak i na dobré vychování mládeže mu svěřené. Neméně horlivě vykonává též povinnost svou co varhaník při zpěvu a hudbě chrámové a jsa výtečným zpěvákem bere vřelý účastenství při všech obřadech církevních, ano zastává v některých případech místo ředitele kůru. Jest oblíben ve společenském životě, neboť jest sbormistrem čtenářsko-zpěvického spolku Velen a tudíž přičiněním jeho bývají často zařízeny besedy, koncerty a ochotnická divadla. Což nalézá v obecnstvu nemalé obliby.“

František Tichý byl jedním ze zakladatelů čtenářsko-zpěvického spolku Velen a spolu s Karlem Traplem, Petrem Bílkou, Františkem Jarůškem a mnoha dalšími stál u jeho zrodu. Jak je v kronice napsáno, velice aktivně se podílel na jeho činnosti.

V roce 1905 založil spolu s Františkem Lipkou a Dr. Karlem Snětinou Muzejní spolek, v jehož čele působil jako předseda až do roku 1920. Byl členem Občanské záložny, iniciátorem založení Polévkového spolku a Spolku pro podporu chudých studujících na c. k. českém gymnáziu v Boskovicích. Město Boskovice jej 25. května 1907 jmenovalo jednohlasně čestným občanem města Boskovic.

Dnem 31. července 1886 byl jmenován nadučitelem. Svoji učitelskou dráhu ukončil 31. července 1907, kdy byl na vlastní žádost zproštěn služby a přemístěn

trvalý odpočinek. Zemřel 9. června 1926 ve věku 77 let.

Druhým, kterého chci připomenout při 105 výročí od jeho narození je

Rudolf Volf

Narodil se 3. dubna 1904 v Lysicích. Byl nejstarším z 11 dětí místního fotografa. Jak bylo tehdy zvykem, nejstarší syn šel studovat. Chodil pěšky z Lysic do gymnázia v Boskovicích, protože v době 1. světové války nejezdily žádné dopravní prostředky.

Již jako student se pilně věnoval divadlu, muzice a poezii. Na gymnáziu maturoval v roce 1923. Na další studia však neměla rodina prostředky. Proto nastoupil jak úředník do Nemocenské pojišťovny v Boskovicích. Po návratu ze zaměstnání se v Lysicích plně věnoval ochotnickému divadlu. A to nejen hrání, ale i režii. Při své práci v Boskovicích se seznámil s boskovickými ochotníky hrajícími tehdy u několika spolků. Několi-

krát si s nimi i pohostinsky zahrál.

V roce 1933 se přestěhoval do Boskovic a ihned se plně zapojil do ochotnické divadelní činnosti v divadelním odboru Sokola. Z této doby je možné vzpomenout roli Valentý ze hry Františka Langera Jízdní hlídka. Pak následovalo několik dalších her, z nichž nejslavnější byla hra V. Wernera Červený mlýn. Významnou úlohu v divadelní činnosti Boskovic sehrálo ukončení 2. světové války. Společně s dalšími zapálenými divadelníky založil Městské ochotnické divadlo a stal se jeho předsedou.

Po ustavení Sdruženého klubu pracujících se stal jeho uvolněným pracovníkem a pracoval v něm až do listopadu 1966, kdy po těžké nemoci zemřel.

Měl-li bych vyjmenovat všechny divadelní hry, na kterých se podílel buď jako herec, režisér nebo scénograf, byla by jich velká řádka. Byl prostě duší ochotnického dění v Boskovicích, kterému zasvětil celý svůj život. Měl velký plán, vybudovat v Boskovicích divadelní sál. To se mu však již nepovedlo. Pro divadlo však vychoval řadu dalších výborných ochotníků.

Dlouhou dobu byl také předsedou oblastního výboru Svazu českých divadelních ochotníků. Ne nadarmo mu jeho přátelé z divadla říkali „naš velký předseda“.

Věnujte prosím se mnou těmto dvěma významným osobnostem boskovického divadelního a společenského dění vzpomínku.

Josef Janků - Arboretum Šmelcovna Boskovice (sponzor Vlastivědných listů)

Šmelcovna 3, 680 01 Boskovice, tel./fax 516 453 071, e-mail: arboretum@smelcovna.cz, www.smelcovna.cz

Zveme širokou laickou i odbornou veřejnost, milovníky přírody k letní prohlídce ARBORETA ŠMELCOVNA s možností nákupu širokého sortimentu okrasných rostlin. Provozní doba pro rok 2009: po - ne 9⁰⁰ - 17⁰⁰ hod., prodejní doba: po - ne 9³⁰ - 16³⁰ hod., tel. 602 173 936.

LÉTO V ARBORETU

Trvalky - okrasné trávy, ocúny a vřesy 21. - 31. srpna

Vlastivědné listy Boskovicka, vydává Klub přátel Boskovic, o.s., společně s Vlastivědným kroužkem KZM Boskovice. Redakční rada: PhDr. Helena Janíková, Mgr. Ilja Melkus, Redakce: Jiří Bušina, Plačková 23, 680 01 Boskovice, e-mail: kpboskovic@post.cz nebo jiri.busina@seznam.cz, kam zasílejte příspěvky, dotazy a připomínky. Vychází 4x ročně jako příloha regionálních novin Boskovicko. Uzávěrka příštího čísla je 15. května 2009.